

Kommunal- og forvaltningskomiteen NTLs innspill til statsbudsjettet for 2024

Tillitsreform

NTL er positive til at regjeringen viderefører arbeidet med en tillitsreform i staten. Departementet har oppgitt at mål- og resultatstyringen skal utvikles for å unngå at tilsattes faglige selvstendighet ikke avgrenses. En tillitsbasert styring av offentlig sektor er ikke forenlig med kontroll- og overvåkingsregimer knyttet til individuell arbeidsinnsats. NTL mener regjeringen må pålegge virksomhetene å gjennomgå innførte kontrolltiltak i virksomhetene for å avskaffe unødvendige kontrollsystemer. Vi anmoder komiteen om å be om en oversikt over hvilke tiltak regjeringen har iverksatt for å avvikle overflødige kontrollsystemer.

Lov om statsansatte

Departementet har igangsatt et arbeid som skal gjennomgå statsansatteloven. Statsansatteloven har ført til svekket medbestemmelse ved ansettelse i staten gjennom fjerning av innstillingsråd og ankemulighet i saker om ansettelse. Stillingsvernet ved oppsigelse med utgangspunkt i både arbeidstakers og i virksomhetens forhold ble svekket. Statsansatte har dermed fått dårligere stillingsvern enn øvrige ansatte i privat og kommunal sektor. Lovreguleringer som sikret omstillinger under trygghet som ventelønn og overtallighetsråd ble også tatt ut. Lovforarbeidet forut for iverksettelsen i 2017 var preget av hastverk og rettstilstanden på flere områder er beheftet med usikkerhet.

Det er behov for en helhetlig gjennomgang av loven slik at ansettelser og oppsigelser i staten sikrer rettssikkerheten til de ansatte. Departementets gjennomgang av loven må være helhetlig. NTL ber komiteen innstille på at regjeringen legger frem et helhetlig endringsforslag i løpet av vårsesjonen 2024.

Kommunal- og distriktsdepartementets arbeidsgiverrolle

KDD har ansvar for statlig arbeidsgiverpolitikk, denne funksjonen må styrkes. Ikke minst er det viktig for å kunne realisere tillitsreformen med de nødvendige endringene den må få for styring, organisering og ledelse i staten.

Solbergregjeringen har svekket KDD ved å utvide DFØs rolle med støtte og veiledning ovenfor statlige virksomheter i utøvelsen av arbeidsgiverrollen. Overføringen av dette ansvaret til et administrativt organ bryter med linjeprinsippet for utøvelse av myndighet og med partsforholdet etter Hovedavtalen. NTL ber komiteen innstille på en redegjørelse fra regjeringen om hvorfor departementet med ansvaret for statlig arbeidsgiverpolitikk ikke selv skal håndtere fagområdet, slik tilfellet var tidligere.

Arealnorm og eiendomsforvaltning

Mange virksomheter har fått kutt i kostnader til areal som følge av økt bruk av hjemmekontor. NTL vil advare mot at staten inngår leiekontrakter eller nybygg med utgangspunkt i ansattes bruk av eget hjem. Det er avgjørende at alle ansatte skal kunne utføre sitt arbeid i egnede arbeidslokaler.

Daværende Kommunal- og moderniseringsdepartementet innførte en arealnorm som var hjemlet i rundskriv H-2/16 av 17.12.15 og ble utformet med hjemmel i Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor av 20. januar 2012 nr. 39. Normen anvendes som veiledende av virksomhetsledere også ved leie av lokaler. Denne innskrenkingen av rammene for arealutnyttelse fører til kontorlokaler som ikke egner seg til arbeid preget av konsentrasjon og fordyping.

NTL mener at arealnormen som ble innført av Solbergregjeringen må avskaffes.

Innsparinger på lokalleie må ikke føre til dårligere arbeidsforhold for ansatte. Reduksjon i leiekostnader må derfor tas i form av bedre leieavtaler, ikke reduksjon i areal.

NTL ber komiteen innstille på et anmodningsvedtak som pålegger regjeringen å sørge for en innretting av lokaler som bidrar til å redusere sykefraværet i statlig sektor.

Nytt regjeringskvartal

Regjeringen ønsker å redusere kostnadene i prosjektet for nytt regjeringskvartal, og har varslet betydelige kutt i senere byggetrinn. I tillegg til å dimensjonere nytt regjeringskvartal for færre ansatte enn tidligere planlagt, vurderes det også mer effektiv arealbruk. Dette innebærer i praksis ytterligere press på kutt i areal. NTL støtter ikke dette forslaget. For det første innebærer det at en allerede dårlig arbeidsplassutforming blir enda dårligere. Videre, gitt at den mest kostbare innsatsfaktoren er de ansatte, vil en arbeidsplassutforming som i mindre grad enn i dag er tilpasset oppgavene og hensynet til fysisk og psykisk arbeidsmiljø, gi risiko for redusert kapasitet som raskt kan bli langt høyere enn hva som spares på å redusere arealet i første omgang. NTL er også bekymret for at det ikke er gjort rede for hvordan det skal tas hensyn til de ansattes tilretteleggingsbehov.

NTL mener departementene må ha mulighet til å velge løsning med fast plass. Det er ikke akseptabelt å redusere dekningsgraden for fullergonomiske arbeidsplasser. NTL har ved flere anledninger tatt til orde for økt grad av eksisterende bygningsmasse som er tilrettelagt for enekontor fremfor nybygg tilrettelagt for landskapsløsninger. Dersom økt bruk av eksisterende bygg fremfor nybygg i byggetrinn 3 kan bidra til en arealbruk som er tilpasset konsentrasjonsarbeid i form av enekontor stiller vi oss positive til dette.

Nasjonal skyløsning

På oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet har NSM gjennomført en konseptvalgutredning for nasjonal skytjeneste. NSMs har anbefalt regjeringen å etablere en skytjeneste eid og driftet av staten selv, i tillegg til å inngå en avtale med kommersielle tilbydere. Regjeringen har fattet beslutning om et konseptvalg, men har ikke offentliggjort hvilket konseptvalg man har valgt. Det er kun en egendriftet statlig skytjeneste som kan oppnå målet om nasjonal kontroll knyttet til lagring av offentlige data. Å overlate dette til kommersielle selskap utgjør en privatisering av et sentralt statlig myndighetsområde. NTL ber komiteen innstille på at regjeringen i vårsesjonen ber Stortinget om tilslutning til å opprette en nasjonal skytjeneste som er eid og driftet i egen regi.